

פסק הדין בעניין כבלי ציון - אופיים של פיצויי

פיטורין

ביום 20 בנובמבר 2005 ניתן על ידי בית המשפט המחוזי בבאר-שבע פסק דין בעניינה של חברת כבלי ציון מפעלים מאוחדים בע"מ (להלן: "החברה") (עמ"ה 568/04), אשר דן בסיווג אופיים של פיצויי פיטורים המשולמים לעובדים עקב פרישה.

החברה, שהינה מעסיקה תושבת אילת שהעסיקה עובדים בתחום אילת, שילמה לעובדיה פיצויי פיטורין ודרשה הטבה בהתאם לסעיף 12 לחוק אזור סחר חופשי באילת (פטור והנחה ממיסים), התשמ"ה - 1985 (להלן: "החוק") בגין הוצאה זו. הסעיף האמור קובע כי מעסיקים תושבי אילת המשלמים הכנסת עבודה בעד עבודה המתבצעת בתחום העיר אילת, זכאים להקטנת עלויות השכר בשיעור של עד 20% מהכנסת העבודה האמורה. לפיכך התעוררה השאלה האם פיצויי פיטורין הינם בגדר "הכנסת עבודה".

בית המשפט אימץ את ההלכה שנקבעה בפסקי הדין **פרמה שרפ** (ע"א 604/73) ו-**חפץ** (ע"א 506/71) בהם נקבע כי מענק פרישה המתקבל עד לגובה התקרה הקבועה בסעיף 9 (א7) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש) התשכ"א – 1961 (להלן: "הפקודה") מהווה תקבול הוני הפטור ממס, ואילו החלק החייב העולה על סכום זה, מהווה הכנסה שבפירות שמקורה בסעיף 9 (א7) ולא באחד ממקורות ההכנסה הקבועים בסעיף 2 לפקודה.

לפיכך הגיע בית המשפט למסקנה כי בכל מקרה פיצויי פיטורין אינם מהווים "הכנסת עבודה" (שמקורה בסעיף 2 (2) לפקודה) המקנה למעביד הטבה על-פי סעיף 12 לחוק, ולכן המערערת אינה זכאית להטבה בגין פיצויי הפיטורין.

נציין כי בהלכה זו אין חדש. יחד עם זאת יתכן כי תהינה לפסק הדין השלכות דווקא עקב העמדה שהוצגה על ידי פקיד השומה באשר לסיווג הכנסת פיצויי פיטורין. מפאת חשיבות

הדברים נצטט את עמדת פקיד השומה כפי שהוצגה בפסק הדין:

" מאידך, המדובר בתשלום שאין העובד זכאי לו אוטומטית מעצם עבודתו עבור המעביד, שכן זכאי לתשלום פיצויי פיטורין רק עובד שפוטר מעבודתו או שעבודתו הופסקה באחת מהסיטואציות הקבועות לעניין זה בחוק פיצויי פיטורין. זאת ועוד. בניגוד ל"משכורת" המשולמת לעובד במהלך עבודתו, בתמורה לעבודתו ובמסגרת יחסי עובד-מעביד, הרי שפיצויי הפיטורין משולמים לאותם עובדים הזכאים להם על-פי דין לאחר שנסתיימו יחסי עובד-מעביד וכפיצוי על הפסקת וסיום מקור ההכנסה שנתגלם באותו מקום עבודה.

לאמור, **לא תשלום פירות שוטף אלא מענק הוני כפיצוי על חסול "העץ" (מקום**

העבודה) שהניב את הפירות.

והראיה - בסעיף 9(א7) לפקודה, מוגדרים פיצויי הפיטורין כ"מענק הון שנתקבל עקב פרישה".

זוהי בתמצית גישת פקיד השומה. (הדגשות אינן במקור).

עולה, כי עמדת רשויות המס כפי שהוצגה בפסק הדין הינה שפיצויי פיטורין הינם מענק הוני המתקבל כפיצוי על חיסול העץ - מקום העבודה. ומכאן שעשויה לקום טענה כי שיעור המס שאמור להיות מוטל על סכום פיצויי הפיטורין החייב במס הינו בהתאם לשיעורי המס החלים על הכנסות הוניות. כך ששיעור המס הרלוונטי הינו שיעור המס הקבוע בחלק ה' לפקודה (25% משנת 2003 ו- 20% החל משנת 2006) ולא שיעור המס השולי בו חייב הנישום.

ראוי לציין כי בפסקי הדין של בית המשפט העליון בעניין פרמה שרפ וחפץ (המצוטטים בהסכמה בפסק הדין בעניין כבלי ציון) נקבע במפורש כי החלק החייב בפיצויי הפיטורין מהווה "הכנסה שבפירות".

מכאן שמפסקי הדין האמורים עולה כי חלק פיצויי הפיטורין החייב במס לא ייחנה משיעור המס המופחת המוטל על רווחי הון.

לאחר פרסום פסק הדין בעניין כבלי ציון, פרסמה המחלקה המשפטית של רשות המיסים, ביום 11 לדצמבר 2005, הודעה לפיה עמדת רשות המיסים הינה כי חלק פיצויי הפיטורין החייב במס מהווה הכנסה פירותית, החייבת במס בשיעור המס השולי בו חייב הנישום.

נותר רק לתהות האם העמדה שהוצגה על ידי פקיד השומה לפיה פיצויי פיטורין הינם מענק הוני או שמא העמדה שהוצגה על ידי המחלקה המשפטית בנציבות מס הכנסה לפיה פיצויי פיטורין הינם הכנסה פירותית, מהווים את עמדת רשות המיסים בישראל.